

Projekt

z dnia 11 maja 2018 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA BYDGOSZCZY**

z dnia ..... 2018 r.

w sprawie nadania nazwy ulicom na terenie Bydgoszczy

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 i 2322 oraz z 2018 r. poz. 130 .) uchwala się, co następuje:

§ 1. §1.1 Nadaje się nazwy drogom gminnym znajdującej się w rejonie ulic: Lisiej, Sicieńskiej, Wojnowskiej, na działkach stanowiących własność Gminy Bydgoszcz:

- 1)ul. Tallińska - zlokalizowana na działkach nr: 7/16, 6/11, 13/11, 14/12, 15/2 i częściowo na działek nr: 2/54 i 2/74 w obr. 39,
- 2)ul. Kowieńska - zlokalizowana na działkach nr: 14/9, 15/15, 2/52, 2/50 i częściowo na działek nr: 2/54 i 2/74 w obr. 39,
- 3)ul. Dorpacka - zlokalizowana na działkach nr: 8/4, 7/11, 6/6, 13/6, 14/6, 15/6, 2/71 w obr. 39,
- 4)ul. Ryska - zlokalizowana na działkach nr: 8/1, 7/6, 6/3, 13/3, 14/3, 15/17, 2/65, 2/59 w obr. 39,

2. Położenie dróg o których mowa w §1.1 określa załącznik graficzny do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko - Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Miasta

dr Zbigniew Sobociński

Uzasadnienie

1. Przedmiot regulacji:

Dotyczy nadania nazwy drogom znajdującym się w rejonie ulic Lisiej, Sicieńskiej i Wojnowskiej, na działkach stanowiących własność Gminy Bydgoszcz, w związku z zgłaszanymi wnioskami o nadanie numerów porządkowych dla nowo budowanych budynków.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.) w art. 18 ust. 2 pkt 13 daje radom gminy podstawę do podejmowania uchwał o nadaniu nazw ulicom i placom będących drogami publicznymi lub drogami wewnętrznymi.

3. Konsultacje wymagane prawem (łącznie z przepisami wewnętrznymi):

Zespół ds. Nazewnictwa Miejskiego uwzględniając stanowisko Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej i zaproponował nadanie nazw :

- ul. Tallińska - zlokalizowana na działkach nr: 7/16, 6/11, 13/11, 14/12, 15/2 i częściowo na działek nr: 2/54 i 2/74 w obr. 39,

- ul. Kowieńska - zlokalizowana na działkach nr: 14/9, 15/15, 2/52, 2/50 i częściowo na działek nr: 2/54 i 2/74 w obr. 39,

- ul. Dorpacka - zlokalizowana na działkach nr: 8/4, 5/11, 6/6, 13/6, 14/6, 15/6, 2/71 w obr. 39,

- ul. Ryska - zlokalizowana na działkach nr: 8/1, 7/6, 6/3, 13/3, 14/3, 15/17, 2/65, 2/59 w obr. 39,

Rada Osiedla Miedzyń -Prądy nie zajęła stanowiska w sprawie.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Tallinn

Tallinn (pol. Rewel) – stolica i największe miasto Estonii, zlokalizowane na północy kraju, na brzegu Zatoki Tallińskiej. Tallinn jako gród Estów był silnym ośrodkiem gospodarczym już w X wieku. W 1219 roku król duński Waldemar II Zwycięski, odbywający wyprawę krzyżową przeciw pogańskim Estom, zdobył fiński zamek *Lyndanise*, który kazał zburzyć i zbudować nową twierdzę.

W 1227 roku Duńczycy utracili miasto na korzyść Zakonu Kawalerów Mieczowych. Trzy lata później miasto – jako Rewal – ponownie uzyskało prawa miejskie. Duńczycy, którzy w 1236 roku ponownie zawładnęli miastem, potwierdzili lokację na prawie lubeckim w 1248 roku.

W 1285 roku Rewal stał się członkiem Hanzy. W 1346 roku Estonia wraz z Rewlem została wykupiona przez Zakon Krzyżacki, który przebudował trzynastowieczny zamek na wzgórzu Toompea (Zamkowym). Miasto dzieliło los ziem estońskich należąc do Szwecji i Imperium Rosyjskiego.

W 1918 roku, po ogłoszeniu niepodległości Republiki Estońskiej stolica oficjalnie zyskała nazwę Tallinn, lecz w języku polskim figuruje jako Tallin.

W 2011 roku miasto to otrzymało tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. Zachowana Starówka jest jedną z najpiękniejszych w Europie. Komunikacja miejska jest dla mieszkańców bezpłatna. Nowoczesny przemysł oraz szereg instytucji kultury przyciąga do stolicy młodych Estończyków.

W Tallinie działa centrala Związku Polaków w Estonii „Polonia”, znanego za sprawą kontynuatora działającego w latach 1930-1940 Związku Narodowego Polaków. W miejscowej parafii rzymskokatolickiej dominują Polacy.

Ulica Tallińska będzie świadectwem związku Polski z Estonią w ramach Unii Europejskiej.

Kowno

Kowno (lit. *Kanas*) drugie pod względem liczby mieszkańców miasto Litwy (około 320 tysięcy mieszkańców) i największy ośrodek przemysłowy kraju.

Pierwsze wzmianki o zamku w Kownie pochodzą z 1361 roku, jednak miasto w jego pobliżu powstało dopiero na początku XV wieku. Zamek w Kownie bronił Litwinów przed najazdami Krzyżaków, którzy jednak

zdobywali go wielokrotnie. W 1384 roku Krzyżacy wzniesli, zachowany do dziś, nowy murowany zamek, nazwany przez nich *Ritterswerder* mający stanowić bazę wypadową do dalszych najazdów, szczególnie na Wilno i Troki. W tym czasie przy zamku powstała ufortyfikowana faktoria handlowa należąca do Gdańska, z której eksportowano drewno, wosk, miód, smołę i dostarczane przez Żmudzinów dziewczęta. W 1391 roku zamek w Kownie był miejscem zbornym w czasie krzyżackiego najazdu na Litwę, a w 1396 roku w jego murach wielki mistrz krzyżacki podpisał z księciem Witoldem zawieszenie broni. 6 stycznia 1408 roku na zamku odbył się kolejny zjazd, na którym stawił się wielki mistrz Ulrich von Jungingen, mistrz inflancki i król Polski Władysław II Jagiełło oraz będący między nimi rozjemcą książę Witold. W 1408 roku Kowno uzyskało prawa miejskie magdeburskie. Ostatecznie przynależność państwowa Kowna uregulowana została po bitwie grunwaldzkiej (1410) i pokoju toruńskim (1411). Kowno stało się miastem Rzeczypospolitej. Prawa miejskie Kowna potwierdził król Kazimierz Jagiellończyk w 1440 i 1463 roku nadając miastu nowe grunty nad Niemnem. W 1795 roku Kowno włączono do Imperium Rosyjskiego. W 1842 roku Kowno stało się stolicą guberni obejmującej zachodnią Litwę, co wpłynęło na przyspieszenie rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego miasta.

Od 1920 roku do 1939 roku Kowno było stolicą Republiki Litewskiej.

W lipcu 1940 roku „sejm ludowy” w Kownie proklamował samolikwidację państwa i przyłączenie się do ZSRR. Po wejściu Niemców Litwini zorganizowali w Kownie pogrom, w którym zginęło 3,8 tysiąca Żydów. W czasie okupacji niemieckiej w mieście swą siedzibę miały władze hitlerowskie. W tzw. IX forcie kowieńskim Niemcy urządzili obóz koncentracyjny (KL Kauena), w którym zgładzono około 100 tysięcy Żydów i Cyganów.

Po okresie przynależności do ZSRR 11 marca 1990 roku miasto stało się stolicą obwodu w Republice Litewskiej.

Ulica Kowieńska w Bydgoszczy będzie wyrazem związków Polski z tym miastem, a zarazem – obok ulicy Wileńskiej – szacunku dla niepodległego państwa litewskie

Dorpat

Dorpat (est. Tartu) to drugie co do wielkości (około 100.000 mieszkańców) miasto Estonii, uznawane za kulturalną stolicę kraju.

Ślady archeologiczne wskazują, że pierwsza osada o nazwie Tarbatu w miejscu, gdzie dziś, istniała już w V wieku. W VII w. zbudowano drewniane fortyfikacje po wschodniej stronie wzgórza Toomemägi (Katedralnego). Pierwsza wzmianka pisana o Tartu pochodzi z roku 1030, kiedy książę kijowski Jarosław I Mądry zdobył osadę i wznosił fortyfikację, którą nazwał Jurjew. Dorpat został zajęty przez Zakon Kawalerów Mieczowych, potem pozostawał pod panowaniem moskiewskim i szwedzkim.

W 1582 roku, po pokoju kończącym wojnę Rzeczypospolitej z Moskwą (1577-1582) w Jamie Zapolskim, miasto stało się częścią Wielkiego Księstwa Litewskiego, a później Rzeczypospolitej Obojga Narodów. W tym okresie (1583 rok) w mieście ufundowana została szkoła jezuicka *Gymnasium Dorpatense*, a król polski Stefan Batory nadał miastu flagę w polskich barwach narodowych oraz prawo składu, przyczyniając się tym samym do rozwoju miasta. Od 1598 roku do 1660 roku miasto było stolicą województwa dorpackiego.

Dorpat zasłynął z uniwersytetu, założonego przez króla Szwecji Gustawa II Adolfa. Uniwersytet kontynuował swoją działalność w okresie przynależności do Imperium Rosyjskiego (1721-1918). W XIX wieku na uniwersytecie dorpackim studiowało wielu Polaków, głównie prawo i medycynę, gdyż nie chcieli oni uczyć się w języku rosyjskim. W 1828 powstała najstarsza polska korporacja akademicka *Konwent Polonia*. Dorpat był centrum estońskiego ruchu narodowego, który doprowadził 24 lutego 1918 roku do proklamowania niepodległości Estonii. Wojna estońsko-bolszewicka (1918-1920) zakończyła się podpisaniem pokoju w Dorpacie 2 lutego 1920 roku.

W latach 1940-1991 z przerwą na okupację niemiecką (1941-1944) Dorpat należał do ZSRR.

Choć od 1920 roku oficjalną nazwą miasta jest Tartu, jednak – za zgodą Estończyków – na całym świecie używa się także tradycyjnej nazwy Dorpat; przymiotnik – dorpacki.

Ulica Dorpacka w Bydgoszczy będzie dokumentować historyczne związki tego miasta z Polską, a także naszą stałą obecność na Inflantach. W Dorpacie istnieje Oddział Związku Polaków w Estonii „Polonia” oraz parafia rzymskokatolicka z polską większością. Na tamtejszym uniwersytecie jest lektorat języka polskiego w ramach katedry sławistyki. W przestrzeni publicznej – obok biało-czerwonej flagi – istnieją dwujęzyczne tablice dokumentujące polski okres w dziejach Dorpatu.

Ryga

Ryga (łot. *Rīga*) – stolica i największe (około 700.000 mieszkańców) miasto Łotwy położone nad rzeką Dźwiną w pobliżu jej ujścia do Bałtyku w Zatoce Ryskiej. Jest głównym ośrodkiem gospodarczo-przemysłowym, komunikacyjnym (port morski, lotniczy, węzeł kolejowy), kulturalnym i naukowym kraju. Zabytkowe Stare Miasto wpisane na listę światowego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego UNESCO. Stanowi jedno z największych w Europie skupisk architektury secesyjnej.

Już w X wieku istniała rozwinięta osada plemienia Liwów u ujścia Dźwiny. Obecne miasto zostało założone w 1201 przez biskupa Alberta von Buxhövdén i szybko stało się, jako jeden z członków Hanzy od 1282 roku, ważnym ośrodkiem handlowym na wybrzeżu Bałtyku. W średniowieczu Ryga była jednym z najważniejszych portów bałtyckich. Od tego momentu zaczęły się w Rydze, jak i całej Łotwie silne wpływy niemieckiej kultury, języka niemieckiego i niemieckie osadnictwo. Po 1237 roku posiadłości i prawa zakonu kawalerów mieczowych na terenie miasta przejął zakon krzyżacki. Od 1255 Ryga była siedzibą katolickiej archidiecezji Prus, Inflant i Estonii, której podlegała m.in. diecezja chełmińska i diecezja warmińska. W państwie krzyżackim Ryga posiadała znaczną autonomię samorządową: ukształtowało się nawet odrębne prawo miejskie zwane ryskim.

28 listopada 1561 na mocy paktu wileńskiego Inflanty oddały się pod opiekę królowi Zygmuntowi Augustowi, a mistrz krajowy Gotthard Kettler otrzymał w lenno Kurlandię i Semigalię. 5 marca 1562 na zamku w Rydze Kettler złożył hołd lenny Zygmuntowi II Augustowi; hołd ten w zastępstwie króla polskiego przyjął Mikołaj Radziwiłł Czarny. Po unii lubelskiej w 1569 Ryga znalazła się pod wspólnym panowaniem Korony Polskiej i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Pod polską władzą zamek w Rydze znajdował się od 1565 roku, natomiast w roku następnym utworzono w Rydze kasztelanię. W 1566 roku nastąpiła sekularyzacja, a potem likwidacja arcybiskupstwa rzymskokatolickiego w Rydze.

W obrębie Rzeczypospolitej Ryga otrzymała najpierw 20 lat autonomii (*Freiheitsjahre*) i po upływie tego okresu król Stefan Batory podpisał 15 stycznia 1581 roku akt poddania się Rygi jego władzy. W listopadzie 1582 roku Sejm Rzeczypospolitej zatwierdził nowy przywilej dla miasta *Corpus Privilegiorum Stephaneum*. Król Stefan Batory nadał Rydze prawo składu w 1581 i 1582 roku, co przyczyniło się do rozwoju gospodarczego miasta. Historycy łotewscy wymieniają króla jako jedyne w dziejach, który przebywał w Rydze. Ryga była ważnym portem Rzeczypospolitej.

W 1605 roku we wsi Kircholm (obecnie Salaspils dzielnica Rygi), wojska Rzeczypospolitej pokonały przeważające siły szwedzkie. Ryga pozostawała pod panowaniem szwedzkim w latach 1621-1710 i rosyjskim w latach 1710-1917.

W latach 1918-1940 Ryga była stolicą Republiki Łotewskiej. 18 marca 1921 roku podpisano w Rydze traktat pokojowy między Polską a Rosją radziecką ustalający granice II Rzeczypospolitej.

Przez cały okres dziejów miasta mieszkali w nim Polacy, którzy obecnie skupiają się w Związku Polaków na Łotwie. Uczęszczają do polskojęzycznej parafii rzymskokatolickiej pw. NMP Bolesnej. Od 2010 roku rzymskokatolickim arcybiskupem Rygi i przewodniczącym Konferencji Episkopatu Łotwy jest Polak, Zbigniew Stankiewicz. W Radio Ryga nadawane są audycje w języku polskim.

Na Politechnice Ryskiej (obecnie Uniwersytet Techniczny) studiował Ignacy Mościcki (późniejszy prezydent Rzeczypospolitej). W okresie II wojny światowej aktorzy z Teatru Ryskiego zasilili zespół Teatru Miejskiego w Bydgoszczy.

Ulica Ryska w Bydgoszczy będzie wyrazem trwałych związków Polski ze stolicą Łotwy.

5. Ocena skutków prawnych:

Uchwała nie wywołuje skutków finansowych dla budżetu miasta.